

UPA 2022/125

25/5-2022

Anna Wangenheim

Meeqcanik kinguaassiuutitigut atornerluisartut pillaatisinikunut nakorsartinnikkut kinguaassiuutitigut atuinissamut piumassusaarutsitaanissamik (medicinsk kastration) aammalu meeqqat kinguaassiuutitigut atornerlugaasimasutut sullinnejartunut tarnikkut ikiorserneqarnermut aningaaasartuutit tamakkiisumik akiliisinneqartalernissaanik pisussaatitaasalernissaanik pillaatisisalernissaat pillugit oqallisissiatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Nivi Olsen, Demokraatit)

Qujarusuppunga Demokraatit Inatsisartunut ilaasortaataanuttu Nivi Olsenimut uuma oqallisissiap qaqinneranut, ajuatut aseruuttutut assersunneqarsinnaasumik uani piffissami saqqummiummagu. Pisariaqartinneqarpoq, ajuaq qaartariaqassagipput meerartatta kinguaassiuutitigut atornerlunneqartarnerisa iliuuseqarfinginiarsarinerani. Ajornartorsiutit amerlapput qulaajangassat assigiinngisitaartuullutillu oqallisigineqartussat. Oqallinnermut eqqarsaatersuuteqalaarlanga isiginneriaatsillu arlallit atorlugit.

Una oqallisissiaq alianartuinnaanngilaq. Aammali oqallisissiaq oqimaatsuovoq. Sammisaaq oqimaatsuugaangat, oqaassisaa Russellinnaasarpugut. Aamma qinigaagutta, sunut tamanut ersarissumik akissutissaqartuaannartutut oqalunnikkaallu isigineqarsinnaagaluarluta, tamanna isummerfigissallugu oqimaasinnaavoq. Immaqana aamma tusarnaarnissamut pikkorinnerulerteriaqartugut. Meeqqat tusarnaarlugit, meeqqallu naligalugit aamma inuiaqatigiinni innuttaasut tamaasa naligalugit, aalajangiissatilluta pingaartorujussuarni soorlu siunnersuut taama siunertaqarpasittooq.

Unnussiuuaqatigiinnermi, kammalaatikka taakkualu aappaat ilagalugit tupatsitsivunga, eqqartueqatigiinitsinni apeqqutigigakku ukiut atoqatigiinnermut killissarititaasut qanoq isumaqarfingineraat. Kammakkalaatikkalu ima ukioqalersimavugut, meeqqagut inuuusuttuaranngorsimallutik takusinnaallugulu, qanoq perorsimatigilerner, aammali avatangiisiminnit ilagisartakkaminnillu sunnertiasuullutik. Angutit arlaata aperivaanga:

"Sooruna qinikkat taama nassuerutigissallugu ajornartitsigigaat, sunut tamanut immikkut ilisimasaqartuunnginnertik unneqarissumillu nassuerutigalugu, sammisat ilaasa oqimaatsuusinnaasut? Taamaaliornikkut qinikkatsinnut ajornannginnerusumik tarrorsorsinnaalissagaluarpugut".

Oqaasii ilumoortortaqarput. Unneqarissuusariaqarpugut. Uatsinnut pisuutittaqattaaginnarata, partiit inunnut isiginnittaasaat allaniit ajornerusoq oqaatigiinnaqinagu, innuttaasut inuiaqatigiinni suna kissaatigineraat tusarnaartigit? Meerartatta qanoq misigisarnerat, atornerlunneqarnerminni, kingorna meeraq taassumalu ilaqtai kisimiilluinnartutut misigitneqassapput, allaallumi angajoqqaat ilaat ikiorserneqannginnertik pinerliisulu sakkukippallaamik pillagaanera ajoralugu imminut akiniutterlutik.

Pinerluttunik amerlanernik pilersitsiortulernerpugut meeqqatta pitsaanerusumik illersorneqarnissaminnik pisariaqartitsinerisa isiginngitsuusaarnerisigut? Apeqquterujussuaq.

Apeqqu soqutiginaatilik aamma unaavoq, ukiut atoqatigiinnermut killissarititaasut appasippallaamik inissinneqarsimannnginnersoq, Naalagaaffit Peqatigit 18 inorlugit ukiullit meeqqatut isigimmagit. Oqallinnermi sammivik taanna allaavoq, oqallinnermili killissatsinnik tikkusssinerulluni, tamannami aamma pisariaqarmat. Ingasammik inuusuttagut taamatut ukiullit, sunnertiasuullutillu atornerlunneqarsinnaasarmata, oqarta taakkuninnga angutinik arnanillu utoqqaanerujussuarnik.

Meeqqat atornerlunneqarnissaminnut illersorneqartussaapput. Tamanna toqqaannartumik Naalagaaffit Peqatigit meeqqat pisinnaatitaaffiinut isumaqatigiissutaani allaqqavoq. Tamanna aamma uagut malittussaavarput. Eqqaamavara, ukiualunnguit matuma siorna Kommuneqarfik Sermersuumi borgmesteri annertuumik kimigiiserfigineqarmat Tasiilami meeqqanut atugarliortunut tunngatillugu.

Tamanna politikkikut assoralisimaarnermik kinguneqarsimavoq, borgmesterillu tunuarneranik kinguneqarsimalluni. Tasiilami meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu qulequatt ersarilluinnartut ilagisimavaat, borgmesteri tusagassiutinut nassuaammat, Kommunip atornerluisuunnginnerarlugu. Borgmesterilu ilumoorpooq – kommuni toqqaannartumik meeqqamut atornerluisuungilaq, akisussaaffigaali pinaveersaartissallugu, taama pisoqanngilluinnarnissaa, aammalu ikorsiisoqarnissaa isumannaallisaatinik aallartitsinissaq meeqqat taassumalu ilaquaasa kingunerlutsinneqannginnissaat.

Akulikippallaamik takusarparput, oqartussat sumiginnaanerat ingerlaannartoq, isumaqarpungalu inatsimmik unioqqtitsisimasumut kinguneritinneqartartut ersarissumillu malitseqartinneqartannginneri pissutaasut. Pinerluttulerinermi inatsisip qasungavallaamik pullaveqarnera ataqqineqarneralu ingasappallaapoq, eqqunngitsuliorqortorlu annertuallaamik inatsisitigut mianersuunneqarpallaarluni, eqqunngitsuliorfigineqartoq/meeraq pinnani. Uagut Demokraatinit tamanna allangortikkusupparput – kinguneqartitsisarneq qaffakkusupparput inuiaqatigiinni pisariaqarluinnartumik allannguerusukkatta, pinerlineqarsimasup inatsisitigut illersorneqarnera annertuumik pitsanngoriaateqassammat, inuiaqatigiillu annertunerusumik takutitsillutik meerartatta atornerlugaanerannut naaggalarluinnarlutik. Naammaleqaaq.

Pinngitsaaliineq kajumissutsimut sunniiniutaassaguni pitsasumik kinguneqartussaanngikkaluartoq, minnerpaamik eqqartuussissutip aalajangerneqarnerani atorneqartariaqarpoq katsorsartinnermik eqqartuussinikkut nakorsartinnikkut kinguaassiuutitigut atuinissamut piumassusaarutsitaanissamik (medicinsk kastraktion) isummernikkut. Qanga taamaattoqartarsimavoq. Atorneqartarsimavoq, inuit pisinnaatitaaffisa aaliangertalernissaasa tungaanut katsorsaatitullu atorneqartarnera "peerneqarsimalluni". Inuit pisinnaatitaaffiinut ataqqinnkaluarlunga isumaqarpunga, meeqqamut ajunngitsussaq illersortuassagipput sutigut tamatigut. Taannartaa pingaartinnerpaajuaannassavarput. Apeqqutaavoq, nakorsartinnikkut kinguaassiuutitigut atuinissamut piumassusaarutsitaanissaq suna siunertaralugu periarfissanngussanersoq inuit pisinnaatitaaffiinut tunngatillugu. Tamanna misissortariaqassaaq inatsisiliormerut tunngatillugu.

Meeqjanik atornerluisoq pineqaatissinneqarnikoq, ilmagisinnaavara, tupinnaannartumik qujaniassasoq, inatsit aqqutigalugu killilerneqaruni, tassami taassuma killissaa – pingaernerusorlu – meeqqat killissaai, qaangerneqarsimammat.

Isumaqpungalu, uagut inuiaqatigiittut pineqartoq ikorsinnaagipput sinaakkusiilluta aaliangiisumik inatsisink unioqqutitsilluni iliuutsimut kinguneqartussamik, tassungalu ilutigalugu meeqqat inatsisitigut illersugaanera qaffallugu meeqqallu allat atornerlunneqaqqinnginnissaat qulakkeerlugu.

Apeqqummut tarnit pissusaanik ilisimasalimmik ikorneqarnermut akiliussinissaq isumaqarpugut pissusissamisoortoq. Akuereqqammerparput, meeqqamat kinguaassiuititigut atornerlunneqarsimasumut taassumalu angajoqqaavinut/oqartussaassusermik tigumminnittumut tarnip pissusaanik ilisimasalimmik ikorsiinissarnissamik siunertalik. Taamaattumillu taanna apeqqusertariaqanngilarluunniit.

Nivi Olsen qutsavigeqqissavara apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisssiaq pingaarutilik saqqummiummagu. Sapiissuseqarluni oqimaatsorlu saqqummiunneqarpoq, tassaniluuna siuarnermik inerartortitsinermillu pilersitsiniarsarisugut, meeqqatsinnut ikorsiissutaasinhaasunik maannakkut pisariaqartitsinerinnaq pinnagu, aammali siunissami pinaveersaartitsinermik nukittunermik tunngviliisussaammat. Neriuppunga, inersuarmi tamatta pisariaqartitsineq takusinnaagipput saaffissaaleqaluni kiserliornerujussuaq inuiaqatigiitsinniittoq, maanna pinerluttulerinermut inatsisitta toqqaannartumik kingunerigaa, pitsaasunik siunertaqaruarluni meerartagut amerlasuut toqqisisimanangippallaamik inuuneqartimmatigit.